

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/285/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1613215525
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1613215525.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Mariany Harvancovej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., IČO: 31 351 026, so sídlom Grösslingova 77, 824 68 Bratislava, zastúpeného advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, proti žalovaným: 1/. F. J., X.. XX.X.XXXX, L. H.. S. XXXX/XX, XXX XX H., zastúpenej advokátkou JUDr. Ľubicou Sopkovou, so sídlom Pribinova 3, 901 01 Malacky, 2/ H. J., X.. X.X.XXXX, B.. G. X.X.XXXX, X. L. H.. S. XXXX/XX, XXX XX H., o zaplatenie sumy 1 051,85 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 5.4.2019, č.k. 7C/643/2016-153, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti potvrdzuje.

Žalovanej 1/ sa proti žalobcovi priznáva nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie uložil žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 008,86 eur spolu s úrokom z omeškania 2 % ročne zo sumy 1 008,86 eur od 21.11.2013 do zaplatenia, žalovanej 1/ povolil priznanú sumu uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach po 60 eur mesačne, vždy do 25-teho dňa každého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody splátok s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva splatný celý dlh, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 91,80 % s deklaráciou, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Vo vzťahu k žalovanému 2/ vo výroku rozhodnutia konanie voči nemu zastavil a deklaroval, že v zastavenej časti žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Zastavujúci výrok voči žalovanému 2/ a výrok o trovách konania v zastavenej časti právne odôvodnil § 161 ods.1,2, § 61, § 62, § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) a vecne tým, že v danej veci sa jedná o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, keďže žalovaný 2/ zomrel ešte pred podaním žaloby (dňa 4.2.2011).

3. Prisudzujúci a zamietajúci výrok voči žalovanej 1/ právne odôvodnil § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods.1,2,3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej „Občiansky zákonník „), § 1 ods.2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu 25.5.2005, § 1 ods.1 zákona č. 310/1992 Zb. v znení účinnom ku dňu 29.9.2005 konštatujúc, že slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zákone č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007. Podľa § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Zb. spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah

zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 v období účinnom od 1.4.2004 do 31.12.2007 spotrebiteľskú zmluvu definoval tak, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplátne zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. V danej veci bol úver na základe Úverovej zmluvy zo dňa 29.9.2005 žalovaným 1/ a 2/ poskytnutý na financovanie bytových potrieb (čl. I. bod 3) a nevzťahuje sa na neho zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu 29.9.2005. Predmetná úverová zmluva bola uzavretá dňa 29.9.2005, t. j. za účinnosti novely Občianskeho zákonníka č. 150/2004 Z. z., ktorým zákonom do nášho právneho poriadku bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993, ktorú je nevyhnutné využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv. Podľa čl. 1 ods. 1, účelom smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa týkajú nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, a takto je potrebné vykladať aj ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka, účinného do 31.12.2007. Smernica č. 93/13/EHS síce neurčila zmluvné typy, ktoré môžu mať povahu spotrebiteľskej zmluvy, avšak každá zmluva upravená zákonom môže byť spotrebiteľskou zmluvou, ak vykazujú znaky určené smernicou.

4. V danej veci bola dňa 29.9.2005 medzi žalobcom (ako veriteľom) a stavebnými sporiteľmi (žalovanými 1/,2/) ako dlžníkmi uzavretá úverová zmluva, ktorú žalobca uzatváral v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a z tohto dôvodu sa považuje za dodávateľa. Z obsahu zmluvy nevyplýva, že by žalovaní 1/,2/ pri jej uzatváraní konali v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto sa považujú za spotrebiteľov. Zo samotnej zmluvy a jej Všeobecných podmienok je zrejmé, že žalovaní nemohli individuálne ovplyvniť ich obsah, boli už vopred pripravené na predtlačenom formulári, lebo sa uzatvárali vo viacerých prípadoch pre veľký počet spotrebiteľov. S poukazom na uvedené zistenia sa predmetná vec týka záväzkovo-právneho vzťahu, založeného spotrebiteľskou zmluvou. Podľa gramatického výkladu § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom do 31.12.2007 možno síce dospieť k záveru, že úprava spotrebiteľských zmlúv, a teda vo svojej podstate aj ochrana spotrebiteľa má svoje miesto len u zmlúv, ktoré sú upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, takýto výklad je však zjednodušený, keď pri výklade tejto občianskoprávnej úpravy je potrebné rešpektovať skutočnosť, že táto úprava je implementáciou smernice Rady č. 93/13/EHS (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu Prešov č. k.11Co 6/2015, č. k. 7Co 366/2014, Krajského súdu Trnava č. k. 25Co 500/2014). Žalovaným 1/, 2/ bol celkovo poskytnutý úver vo výške 2 655,51 eur, ku dňu zosplatnenia (31.10.2013) bola dlžná suma úveru vo výške 1 077,06 eur, ktorá pozostávala zo sumy 971,66 eur ako istina, zo sumy 37,20 eur ako kapitalizované úroky a zo sumy 68,20 eur ako poplatky. Po tom, čo žalovaná 1/ uhradila sumu 30 eur, bola dlžná suma vo výške 1 051,85 eur. Súd prvej inštancie priznal v rozhodnutí žalobcovi istinu vo výške 971,66 eur ako aj kapitalizované úroky vo výške 37,20 eur (účtované do zosplatnenia), nakoľko v tejto časti mal žalobcu za dôvodnú. Z tejto sumy priznal žalovanému úroky z omeškania vo výške 2 % ročne z priznanej sumy od 21.11.2013.

5. Žalovanej 1/ povolil podľa § 232 ods. 3 C.s.p. dlžnú sumu, na ktorú ju zaviazal, uhradiť v mesačných splátkach po 60 eur, a to vždy k 25 -temu dňu v mesiaci zohľadniac, že žalovaná 1/ doložila súdu emailovú komunikáciu so žalobcom, v ktorom žalobca súhlasil s takouto výškou splátky vzhľadom na finančnú situáciu žalovanej, ktorá je vdova a invalidná dôchodkyňa a poberá dôchodok cca vo výške 450 eur a nie je schopná uhradiť celú dlžnú sumu naraz. Na ochranu žalobcu však povolil splátky pod hrozbou straty výhody splátok, a to tak, že ak čo i len jednu splátku žalovaná 1/ nezaplatí, má žalobca právo domáhať sa zaplata celého dlhu, nakoľko sa stane splatným celý dlh.

6. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že s poukazom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy vyplýva, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenia realizované k plneniu vlastných povinností veriteľa alebo činností, na ktorých má výlučne záujem (veriteľ). Žalobca požaduje od žalovanej 1/ (spotrebiteľky) zaplata sumy 68,20 eur predstavujúcej poplatky za upomienky. Poplatky za upomienky neboli žalovanými individuálne dojednané a neboli obsiahnuté priamo v zmluve. Súd prvej inštancie uviedol, že nemá vedomosť, či boli poplatky obsiahnuté v sadzobníku, nakoľko takýto sadzobník žalobca súdu nedoložil. Podľa názoru súdu, výška poplatkov za upomienky je neprimerane vysoká a za neprijateľné považoval, aby žalovaná

1/ v postavení spotrebiteľa znášala akékoľvek výdavky žalobcu spojené s vymáhaním pohľadávky, ktoré si žalobca dokonca určil pevnou sumou a žiadnym spôsobom pritom nie je obmedzený v tom, koľko upomienok vyúčtuje, čo je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. Výška tohto poplatku je nie len v rozpore s ustanoveniami na ochranu práv spotrebiteľa, ale aj v rozpore s dobrými mravmi, keďže nie je ničím odôvodnená, a pritom niekoľkonásobne prevyšuje poštovné, ktoré žalobca v skutočnosti zaplatil a navyše ani nepreukázal, že by žalovaným uvedené upomienky zaslal. Na základe uvedenej úvahy žalobu v tejto časti (za vyúčtované upomienky v celkovej výške 68,20 eur) zamietol.

7. Pokiaľ ide o úrok z úveru vo výške 6 % ročne zo sumy 1 051,85 eur od 21.11.2013 do zaplataenia uviedol, že zosplatením úveru sa rozumie určenie splatnosti celého dlhu v prípadoch, kedy bolo vrátenie dlhu dohodnuté vo forme splátok. Je zrejme, že za úver možno dohodnúť úroky a aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov, t.j. úverové obdobie. Splácanie úveru v splátkach, na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Stav výhody splátok je obvyklý a teda justifikuje nárok dodávateľa na úroky, ako ceny dočasne poskytnutých peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto zásadnom rozdieli, podľa názoru súdu, spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa poprel účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru, tak s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní. S týmto stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení, alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012 a uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 4Obo 143/98 z ktorých vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (určenie splatnosti celého dlhu zosplatením). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade, by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj z úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Na základe uvedeného žalobcom uplatnené úroky 6 % ročne zo sumy 1 051,85 eur od 21.11.2013 do zaplataenia (po zosplatení úveru) zamietol.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.1, § 256 ods.1 C.s.p. pri zohľadnení úspechu žalobcu v časti 91,80 % (95,90 % - 4,10 %).

9. Proti výroku, ktorým súd prvej inštancie povolil žalovanej 1/ priznanú sumu uhrádzať v určených mesačných splátkach a nad určený prísudok žalobcu voči žalovanej 1/ zamietol, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca namietajúc, že rozhodnutie súdu v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods.1 písm. h/ C.s.p.) a navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti zmenil tak, že žalobe vyhovie. Poukazujúc na čl. VI ods.1, čl. VII. ods.5 zmluvy o úvere, § 14 ods.3 Všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie FLEXIBIL (ďalej „VOP“) uviedol, že poplatok za upomienky je v bankovej praxi bežne účtovaným poplatkom a pri posudzovaní jeho primeranosti za konkrétne úkony veriteľa je nerozhodné, či veriteľ poskytol dlžníkovi určité protiplnenie alebo či predmetný poplatok pokrýva aj náklady na vnútornú činnosť veriteľa. Poplatky súvisiace so spotrebiteľským úverom predstavujú bežnú časť úveru, na ktorú sa v súlade s § 53 ods.1 i.f. Občianskeho zákonníka nevzťahuje súdny prieskum jej primeranosti (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 10.4.2014, sp.zn. III. ÚS 3725/2013). Vo vzťahu k úvahe súdu prvej inštancie o nedôvodnosti nároku na zaplatenie úrokov po vyhlásení okamžitej (predčasnej) splatnosti úveru odvolateľ poukázal na viaceré rozhodnutia súdov (napr. na rozsudok NS SR zo dňa 28.10.2014, sp. zn. 3Obdo/67/2013, rozsudky NS ČR zo dňa 21.8.2014, sp. zn. 33 Cdo/212/2014, zo dňa 24.7.2014, sp. zn. 33 Cdo/1401/2014, zo dňa 27.6.2007, sp. zn. 33 Odo/657/2007, zo dňa 25.9.2003, sp. zn. 33 Odo/518/2003, rozsudky Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.8.2017, sp. zn. 1Co/393/2016, zo dňa 24.1.2014, sp. zn. 4 Cob/146/2013, rozsudky Krajského súdu v Žiline zo dňa 16.2.2016, sp. zn. 11Co/65/2016, zo dňa 14.12.2015, sp. zn. 11 Co/457/2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.10.2013, sp.zn. 43 Cob/186/2013) a konštatoval, že z ustanovení § 502 ods.1, § 503 ods.3 Obchodného zákonníka nevyplýva, že povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania je limitovaná splatnosťou úveru. Jazykovým výkladom druhej vety § 503 ods.3 Obchodného zákonníka možno dospieť k záveru, že dlžník je povinný platiť úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov. To znamená, že simultánne úročenie pohľadávky po splatnosti peňažného záväzku úrokom z omeškania a súčasne úrokom podľa § 502 Obchodného zákonníka nie je zákonom vylúčené. V danom prípade vyvolali protiprávny stav žalovaní svojimi nezodpovednými správaniami, ktorého prirodzeným následkom je sankcia. Odvolateľ v odvolaní s poukazom na konkretizovanú právnickú literatúru zdôraznil, že inštitút úroku je v právnej doktríne SR a ČR dlhodobo interpretovaný ako cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a dlžník má zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania (bez ohľadu na termín splatnosti úveru), t.j. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, keď totožná interpretácia zmluvných úrokov je prezentovaná aj pri výklade § 658 Občianskeho zákonníka, ktorá sa z hľadiska zmluvných typov upravených v Občianskom zákonníku, najviac približuje zmluve o úvere upravenej výlučne v Obchodnom zákonníku.

10. Žalovaná 1/ v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne a právne správne a je potrebné ho ako také potvrdiť. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil ustanovenie zmluvy o úvere týkajúce sa poplatkov za upomienky ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a správne vo vzťahu k nej poukázal aj na inštitút dobrých mravov. Vo vzťahu k nároku žalobcu na zaplatenie úrokov po splatnosti celého dlhu konštatovala, že svoju úvahu súd prvej inštancie jasne a výstižne vo svojom rozhodnutí vysvetlil, pričom poukázal aj na ustálenú rozhodovaciu prax.

11. Žalobca v odvolacej replike čiastočne zopakoval argumentáciu uvedenú v odvolaní vzťahujúcu sa k uplatneným poplatkom za upomienky a k súdom prvej inštancie tvrdenej neprípustnosti paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobcu po zosplatení úveru úrokom z omeškania vo výške 2 % a zároveň riadnym zmluvným úrokom vo výške 6%. Konštatoval, že subsumpcia riadneho zmluvného úroku pod sankciu v zmysle § 53 ods.4 písm. k/ Občianskeho zákonníka je zásadne nesprávna.

12. Žalovaná 1/ v odvolacej replike zopakovala, že vo vzťahu k priznaniu poplatkov za upomienky súd prvej inštancie tieto ustanovenia zmluvy o úvere posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vo vzťahu k druhej odvolacej námietke uviedla, že v prejednávanej veci je potrebné zohľadniť ust. § 52 ods.2 posledná veta Občianskeho zákonníka, čo napokon aj súd prvej inštancie urobil

13. Žalobca v ostatnom písomnom vyjadrení sa vo vzťahu k možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania poukázal na právne závery v tomto smere obsiahnuté v uznesení NS SR zo dňa 30.7.2019, sp.zn. 6 Cdo/113/2018.

14. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania podaného žalobcom (§ 379, § 380 ods. 1, 378 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania.

15. Ako prvoradá konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať, aj keď tieto neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

16. V súvislosti s opravným prostriedkom podaným žalobcom odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 380 ods. 1 C.s.p.), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahŕňa v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

17. S prihliadnutím na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav sa odvolací súd v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.) s dôvodmi týkajúcimi sa rozsudku prvoinštančného súdu v časti vzťahujúcej sa k výroku, ktorým zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 68,20 eur s príslušenstvom za vyúčtované upomienky a o zaplatenie úrokov vo výške 6 % ročne zo sumy 1 051,85 eur od 21.11.2013 do zaplatenia, v ktorom dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o týchto nárokoch podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vypořiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods.2,3 C.s.p.). Keďže v takomto prípade nie je potrebné dôvody už vyslovené opakovať, v ďalšom na ne poukazuje a vyjadruje sa len k odvolacím námietkam odvolateľa. V tejto súvislosti však zdôrazňuje, že žalobca v podanom odvolaní žiadnymi dôvodmi nenapadol úvahu súdu prvej inštancie vyslovenú vo výroku, ktorým žalovanej 1/ povolil priznanú sumu 1 008,86 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 2% ročne z uvedenej sumy za obdobie od 21.11.2013 do zaplatenia uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach po 60 eur mesačne, vždy do 25-teho dňa každého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody splátok s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva splatný celý dlh, aj keď podané odvolanie svojim rozsahom smerovalo aj proti tomuto výroku.

18. Z odvolania vyplýva, že žalobca ním napadol správnosť právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie v rozsahu napadnutom odvolaní (§ 365 ods.1 písm. h/ C.s.p.). K uvedenému dôvodu treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. Po odvolacom prieskume výrokov, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti výroku, ktorým zamietol žalobu v časti o zaplatenie sumy 68,20 eur s príslušenstvom za vyúčtované upomienky a o zaplatenie úrokov vo výške 6 % ročne zo sumy 1 051,85 eur od 21.11.2013 do zaplatenia odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci nezistil existenciu odvolacích dôvodov, ktorými žalobca odôvodnil svoje odvolanie.

20. V prejednávanej veci nie je sporným, že právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou 1/ má charakter spotrebiteľského vzťahu. Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nemôžu obsahovať dojednania, ktoré sú v rozpore s požiadavkami dobrej viery alebo zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa, pričom spotrebiteľ nemal možnosť sa s nimi oboznámiť pred podpisom zmluvy. Ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený. Informácia spotrebiteľa o poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaná 1/ (a ani žalovaný 2/) ako spotrebiteľka ako spotrebiteľka však túto možnosť nemala, keďže výška poplatkov (v tomto prípade za zaslané upomienky) nebola uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo

245/2010). Odvolací súd k argumentácii žalobcu v odvolaní poukazuje na čl. VI ods.1, čl. VII. Ods.5 zmluvy o úvere, § 14 ods.3 VOP pre stavebné sporenie FLEXIBIL zdôrazňuje, že Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak splneniu povinností, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Odvolací súd sa na základe uvedeného plne stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, že žalobca v posudzovanej veci nepreukázal platné individuálne dojednanie výšky poplatkov za zaslané upomienky a spôsob, akými ich určil vo vzťahu k žalovanej 1/ (určením pevnej sumy uvedenej v sadzobníku poplatkov zverejňovaného na internetovej stránke a na obchodných miestach) je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. K rozhodnutiam českých súdov uvádzaných k nároku v tejto časti stranou žalobcu v odvolaní odvolací súd konštatuje, že všeobecný súd v civilnom sporovom konaní v zmysle 193 C.s.p. nie je viazaný rozhodnutiami iných súdov v konaniach nesúvisiacich s predmetnou vecou (zaväzujú len v konkrétnej veci), a už vonkoncom nie je viazaný rozhodnutiami všeobecných súdov resp. rozhodnutím ústavného súdu iného štátu (aj keď sa jedná o ČR).

21. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie zamietnutý nárok na zaplatenie úrokov po vyhlásení okamžitej (predčasnej) splatnosti úveru odvolací súd zdôrazňuje, že riadny (zmluvný) úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide o zásadu o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli vydané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškani; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplatenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania a prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v právnom postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto následok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale aj v rozpore s dobrými mravmi.

22. Vo vzťahu k prezentovanému záveru odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.9.2012 sp.zn. IV.ÚS 476/2012, ktorý v odôvodnení rozhodnutia poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/98 uviedol, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Hoci rozhodovacia prax súdov v tomto smere nie je úplne jednotná, odvolací súd sa prikláňa k názoru prezentovanému v označenom rozhodnutí, ktorý korešponduje so záverom uvedeným súdom prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí a jeho záver považuje za logický, nakoľko v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy. Zhodol sa s názorom prezentovaným prvoinštančným súdom, že takýto stav nemôže súd v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nejaké obmedzenie užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

23. Žalobca vo svojom odvolaní svoj nárok na úrok po vyhlásení splatnosti úveru až do momentu zaplataenia dlžnej istiny odôvodňuje poukazom na § 497, § 502 ods.1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka upravujúcich predmet zmluvy o úvere, povinnosť dlžníka platiť z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky v dojednanej výške a dobu, za ktorú je dlžník povinný platiť úroky. Podľa v poradí posledného citovaného zákonného ustanovenia je dlžník oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Na základe druhej vety tohto ustanovenia nemožno potvrdiť ani vyvrátiť záver, že dlžník má povinnosť platiť riadne úroky z dlžnej istiny i po zosplatnení úveru. Toto ustanovenie sa vzťahuje iba na situáciu, kedy dlžník splatil poskytnutý úver pred dňom jeho konečnej splatnosti, čo zjavne nie je prípad posudzovanej veci, kedy žalovaná 1/ (dlžník) dlžný úver nesplatila.

24. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní poukazuje vo vzťahu k tejto časti nároku na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov a komentáre uvedené v právnickej literatúre, podľa ktorých má veriteľ v prípade omeškania popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky z úveru, pričom tieto možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru, odvolací súd zdôrazňuje, že právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach (a tobož nie rôzna interpretácia inštitútu úrokov v právnickej literatúre) nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Rozdielnosť právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je riešená a upravená zákonom č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V záujme zachovania princípov právnej istoty a tiež predvídateľnosti súdnych rozhodnutí je nevyhnutné, aby všeobecné súdy rešpektovali príslušnú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá bola v zákonom stanovenej procedúre publikovaná v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Povinnosťou všeobecných súdov však rozhodne nie je reagovať v odôvodnení na rozhodnutia vydávané inými senátmi, či inými súdmi rovnakej alebo nižšej inštancie. Existencia odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je síce nežiaduca, ale až do ustálenia rozhodovacej praxe v zákonom stanovenej procedúre nie vylúčená. To znamená, že môže nastať situácia, kedy budú súbežne popri sebe stáť aj rozhodnutia, ktoré k riešeniu určitej otázky alebo problematiky neprístupujú úplne identicky, resp. úplne odlišne. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva odvolateľovi do pozornosti, že Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave na svojom rokovaní dňa 1.3.2019 v zmysle § 17 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov prijalo práve vzhľadom na výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov 3 Co, 4 Co, 5Co, 6Co, 7Co, 8Co, 9Co, 15Co, 16Co k otázke platenia zmluvných úrokov z úveru po zosplatnení spotrebiteľského úveru Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého „ v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplataenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.“

25. S poukazom na uvedené sa odvolací súd zhoduje s názorom odvolateľa len v tom, že úroky z omeškania a zmluvné úroky sú dva rozdielne inštitúty, ktoré majú svoje vlastné, vzájomne nezastupiteľné funkcie. Uvedené však nijako nespochybňuje zánik nároku veriteľa na zmluvné úroky po zosplatnení úveru, nakoľko stále platí, že sankcionovanie dlžníka úrokmi z omeškania (a prípadne aj inými poplatkami) spolu s pretrvávaním jeho povinnosti platiť zmluvné úroky by spôsobilo hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ žalobca poukazyval na komentár k Obchodnému zákonníku, názory tam uvedené boli aktuálnou rozhodovacou činnosťou súdov už prekonané v smere uvedenom vyššie.

26. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. v zamietajúcom výroku, vo výroku, ktorým žalovanej 1/ povolil priznanú sumu 1 008,86 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 2% ročne z uvedenej sumy za obdobie od 21.11.2013 do zaplataenia uhrádzať v pravidelných mesačných splátkach po 60 eur mesačne, vždy do 25-teho dňa každého mesiaca, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody splátok (voči ktorému nesmerovali žiadne konkrétne odvolacie dôvody) a v závislom výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 387 ods. 2 C.s.p ako vecne a právne správne potvrdil.

27. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a nárok na ich plnú náhradu priznal úspešnej žalovanej 1/ proti neúspešnému žalobcovi s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).